

OD ISTOG AUTORA

Istinski vernik
Na prvi pogled
Odluka
Dragi Džone
Poruka u boci
Poslednja pesma
Beležnica
Utočište
Srećnik
Najbolje od mene
Najduže putovanje
Šetnja za pamćenje
Vidi me
Spasavanje
Udvoje

NIKOLAS SPARKS

Noći u Rodanteu

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

 Laguna

Naslov originala

Nicholas Sparks

NIGHTS IN RODANTHE

Copyright © 2002 by Nicholas Sparks

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Lendonu, Leksi i Savani

Jedan

Tri godine ranije, jednog toplog novembarskog jutra hiljadu devetsto devedeset devete, Ejdrijen Vilis se vratila u *In* i na prvi pogled pomislila kako se tu ništa nije promenilo, kao da mala gostionica *In* nije bila podložna suncu i pesku i slanoj izmaglici. Trem je bio sveže ofarban, a sjajni crni prozorski kapci držali su u sendviču pravougaone prozore s belim zavesama na oba sprata, kao red klavirskih dirki. Fasada od kedrovine bila je boje prljavog snega. S druge strane zgrade, morska trava je pozdravljala mahanjem, a pesak je oformio zakrivljenu dinu koja se neprimetno menjala svakim danom pošto su se zrnca pomerala svako za sebe s jedne tačke na drugu.

Sunce je među oblacima, vazduh kao da se sjajio, delovalo je da čestice svetlosti vise okačene u izmaglici, i Ejdrijen se za trenutak učinilo da je otputovala nazad kroz vreme. Međutim, kad je bolje pogledala, postepeno je primećivala ono što kozmetičke popravke nisu mogle

da sakriju: propale uglove prozora, pruge rđe po krovu, vlažne mrlje pored oluka. Činilo se da se *In* spiralno urušava, i mada je znala da ona ne može ništa da uradi kako bi to promenila, Ejdrijen se sećala da je zatvorila oči, kao da će se time magično vratiti onome što je nekada bilo.

Sada, stojeći u kuhinji vlastitoga doma, nekoliko meseci posle pedeset devetog rođendana, Ejdrijen je spustila slušalicu pošto je razgovarala sa ćerkom. Sela je za sto, sećajući se te poslednje posete *Inu*, sećajući se tog dugog vikenda koji je davno provela tamo. I pored svega što se dogodilo tokom godina koje su od onda prošle, Ejdrijen se i dalje čvrsto držala uverenja da je ljubav suština ispunjenog i lepog života.

Napolju je padala kiša. Slušajući tiho dobovanje po staklu, bila je zahvalna zbog postojanog osećaja prisnosti. Sećanje na te dane uvek je u njoj budilo mešavinu emocija – nešto slično nostalgiji, ali ne baš sasvim. Nostalgija je često romantizovana; s takvim uspomenama, nema nikakvog razloga da ih pravi romantičnijim nego što to već jesu. Niti je delila te uspomene s drugima. Bile su samo njene, i tokom godina na njih je počela da gleda kao na muzejsku izložbu, kojoj je istovremeno bila i kustos i jedina posetiteljka. I na neki čudan način, Ejdrijen je došla do uverenja da je za tih pet dana naučila više nego ikada pre i posle toga.

Bila je sama u kući. Deca su joj odrasla, otac joj je preminuo hiljadu devetsto devedeset šeste, a od Džeka je bila razvedena sad već sedamnaest godina. Iako ju je otac ponekad podsticao da nađe nekog s kim bi provela preostale godine, Ejdrijen nije imala želje to da učini.

Ne zbog opreza pred muškarcima; naprotiv, čak i sad bi povremeno uhvatila sebe kako joj pogled privlači neki mlađi muškarac u supermarketu. To bi ponekad bio čovek samo nekoliko godina stariji od njene dece, pa se radoznalo pitala šta bi pomislili kad bi zapazili njen pogled. Da li bi je odmah otpisali? Ili bi joj uzvratili smeškom, smatrajući njeno zanimanje šarmantnim? Nije bila sigurna. Niti je znala da li su u stanju da iza prosede kose i bora vide ženu kakva je nekad bila.

Ipak nije žalila što je starija. Ljudi danas neprekidno govore o sjaju i slavi mladosti, ali Ejdrijen nije imala želje da ponovo bude mlada. Možda sredovečna, ali ne i mlada. Istina, ponešto joj nedostaje – skakutanje uz stepenice, nošenje više od jedne kese s namirnicama, ili više energije da drži korak sa unučićima dok jurcaju po dvorištu – ali rado bi sve to zamenila za svoja iskustva, a ona se stiču samo starenjem. Upravo zbog toga što je, gledajući unazad svoj život, znala da ne bi mnogo šta promenila, san joj je danas lako dolazio na oči.

Osim toga, mladost ima svoje probleme. Ne samo da ih se ona sećala već je i posmatrala svoju decu kako se bore sa nemirima adolescencije, s nesigurnošću i haosom ranih dvadesetih. Iako ih je sad dvoje bilo u tridesetim godinama života, a treće samo što nije, ponekad se pitala hoće li majčinstvo ikad postati manje od posla s punim radnim vremenom.

Met je imao trideset dve godine, Amanda trideset jednu, a Den je upravo napunio dvadeset devet. Svi su završili koledž i ponosila se njima, pošto u jednom razdoblju nije bila sigurna hoće li studirati. Bili su poštteni,

ljubazni i nezavisni, i uglavnom je to bilo sve što je želela za njih. Met je radio kao knjigovođa, Den je bio sportski izveštač u večernjim vestima u Grinvilu, i obojica su bili oženjeni i imali porodicu. Setila se kako bi, kad su dolazili na Dan zahvalnosti, sela sa strane i posmatrala ih kako jure za decom, pa ju je obuzimalo neobično osećanje zadovoljstva što je sve tako ispalo s njenim sinovima.

Kao i uvek, s njenom ćerkom je situacija bila malo komplikovanija.

Deca su imala četrnaest, trinaest i jedanaest godina kad se Džek iselio iz kuće, i svako dete se sa razvodom izborilo na svoj način. Met i Den su agresiju izbacili na sportskim terenima i povremenim lošim vladanjem u školi, ali Amandu je najviše pogodilo. Kao srednjem detetu, u sendviču između dva brata, oduvek je bila veoma senzibilna, a kao tinejdžerki, bio joj je potreban otac u kući, ako ni zbog čega drugoga a ono da skrene zabrinute majčine poglede. Počela je da nosi odeću koju je Ejdrijen smatrala krpama, da izlazi sa društvom koje je ostajalo napolju dokasno, i zaklinjala se da je smrtno zaljubljena bar u desetak različitih momaka u sledećih par godina. Posle škole, provodila je sate u sobi, slušajući muziku od koje su vibrirali zidovi, ignorišući majčine pozive na večeru. Bilo je perioda kad bi danima jedva progovorila koju reč s majkom i braćom.

Amandi je trebalo nekoliko godina, ali konačno je našla svoj put, i skrasila se u životu neobično nalik onome koji je Ejdrijen nekad živela. Brenta je upoznala na koledžu, pa su se venčali pošto su diplomirali, i u prvih nekoliko godina braka dobili dvoje dece. Kao i mnogi mladi parovi,

imali su finansijskih teškoća, ali Brent je bio promišljen kako Džek nikad nije. Čim im se rodilo prvo dete, kupio je životno osiguranje iz predostrožnosti, mada su mislili da im još dugo, dugo neće trebati.

Nisu bili u pravu.

Brent je umro pre osam meseci, kao žrtva opake vrste karcinoma testisa. Ejdrijen je gledala kako Amanda tone u duboku depresiju, a juče po podne, kad je dovela decu pošto su provela neko vreme s njom, zatekla je zavese na njihovoj kući navučene, svetlo na tremu i dalje upaljeno, a Amandu kako sedi u dnevnoj sobi, sa istim onim praznim izrazom lica kakav je imala na sahrani.

Tada je, stojeći u Amandinoj dnevnoj sobi, Ejdrijen znala da je vreme da svojoj kćeri priča o prošlosti.

Četrnaest godina. Toliko je prošlo.

Za sve te godine, Ejdrijen je o onome što se dogodilo ispričala samo jednoj osobi, ali njen otac je umro čuvajući tajnu, nije mogao da je ispriča nikome, čak i da je hteo.

Majka joj je preminula kad je imala trideset pet, i mada su imale dobar odnos, oduvek je bila bliskija s ocem. I dalje je mislila da je on bio jedan od dvojice muškaraca koji su je najbolje razumeli u čitavom njenom životu, i nedostajao joj je sad kad ga više nema. Život mu je bio tipičan za mnoge iz njegove generacije. Pošto je učio zanat umesto da ide na koledž, proveo je četrdeset godina radeći u fabrici nameštaja za dnevnicu na sat, koja se neznatno povećavala svakog januara. Nosio je fedora šešire čak i tokom toplih letnjih meseci, a u kutiji sa škripavim

šarkama nosio je ručak, odlazio iz kuće tačno u petnaest do sedam svakog jutra, i pešačio dva i po kilometra do posla.

Uveče, posle večere, oblačio je džemper na zakopčavanje i košulje s dugim rukavima. Izgužvane pantalone davale su mu pomalo neuredan izgled, sve primetniji kako su godine prolazile, naročito pošto mu je žena preminula. Voleo je da sedi u fotelji, sa žutom lampom što sija pored njega, i da čita kaubojske romane i knjige o Drugom svetском ratu. Poslednjih godina, pre moždanog udara, zbog staromodnih naočara, čupavih obrva i duboko izbrazdanog lica više je ličio na penzionisanog profesora s koledža nego na radnika, što je bio celoga života.

U njenom ocu bilo je nekog spokoјstva koje je oduvek oponašala i žudela da postigne. Bio bi dobar sveštenik ili duhovnik, često je na to pomišljala, i pošto bi ga upoznali, ljudi bi obično odlazili pod utiskom da je u miru sa samim sobom i sa svetom. Bio je darovit slušalac; brade naslonjene na ruku, nikad nije puštao da mu pogled skrene s lica ljudi dok govore, a njegovo je odražavalo saosećanje i strpljenje, humor i tugu. Ejdrijen bi volela da je on sad uz Amandu; i on je izgubio suprugu, pa je mislila da bi ga Amanda slušala, ako ni zbog čega drugog a ono zato što je znao koliko je to stvarno teško.

Pre mesec dana, kad je Ejdrijen blago pokušala da razgovara sa Amandom o onome kroz šta prolazi, Amanda je ustala od stola ljutito odmahujući glavom.

„To nije kao s tobom i tatom“, kazala je. „Vas dvoje niste mogli da rešite svoje probleme pa ste se razveli. Ali ja sam

volela Brenta. Ja ću ga uvek voleti, a izgubila sam ga. Ti ne znaš kako je preživeti tako nešto.“

Ejdrijen nije rekla ništa, ali kad je Amanda izašla iz sobe, pognula je glavu i izustila samo jednu reč.

Rodante.

Dok je saosećala s ćerkom, Ejdrijen je bila zabrinuta za Amandinu decu. Maks je imao šest godina, Greg četiri, i u proteklih osam meseci Ejdrijen je uočila određene promene u njihovim ličnostima. Obojica su postali neobično povučeni i tihi. Nijedan nije igrao fudbal u jesen, i mada je Maksu išlo dobro u vrtiću, plakao je svakog jutra pre nego što treba da pođe. Greg je ponovo počeo da piški u krevet i dobijao je napade besa na najmanju provokaciju. Ejdrijen je znala da su neke od tih promena proistekle zbog gubitka oca, ali su i odražavale ličnost kakva je Amanda postala od prethodnog proleća.

Zbog osiguranja, Amanda nije morala da radi. Ali bez obzira na to, prvih par meseci posle Brentove smrti Ejdrijen je gotovo svaki dan provela u njihovoj kući, sređujući račune i spremajući obroke za decu, dok je Amanda spavala i plakala u svojoj sobi. Držala je ćerku u zagrljaju svaki put kad je Amandi to bilo potrebno, slušala ju je kad god je želela da razgovara, i terala je da bar sat ili dva svakoga dana provodi napolju, verujući da će je svež vazduh podsetiti da može početi iznova.

Ejdrijen je mislila da je njenoj kćeri bolje. Početkom leta, Amanda je ponovo počela da se smeši, isprva retko, a onda češće. Usudila se da izađe u grad nekoliko puta,

vodila je decu da se voze rolerima, i Ejdrijen je postepeno počela da se povlači iz dužnosti koje je nosila na svojim plećima. Znala je da je za Amandu važno da ponovo preuzme odgovornost za svoj život. Uteha se može naći i u postojanoj životnoj rutini, Ejdrijen je to bila već naučila; nadala se da će, ako bude sve manje prisutna u ćerkinom životu, Amanda biti primorana da shvati to isto.

Međutim, u avgustu, na dan koji bi bio sedma godišnjica njenog braka, Amanda je otvorila vrata ormara u spavaćoj sobi, ugledala prašinu nakupljenu na ramenima Brentovih odela, i napredak je naglo zaustavljen. Nije se baš vratila na staro – još je bilo trenutaka kad je ličila na onu pređašnju – ali najčešće kao da je bila zamrznuta negde između. Nije bila ni utučena ni srećna, ni uzbuđena ni troma, ni zainteresovana, ali nije delovala ni kao da joj je sve oko nje dosadno. Ejdrijen se činilo kao da Amanda veruje da bi, ako krene da živi, to nekako uprljalo njene uspomene na Brenta, pa je odlučila da to ne dozvoli.

Ali to nije bilo pošteno prema deci. Njima je bilo potrebno da ih vodi i voli, bila im je potrebna njena pažnja. Bila im je potrebna ona, da im kaže kako će sve biti u redu. Već su izgubili jednog roditelja i to je dovoljno. Međutim, u poslednje vreme Ejdrijen se činilo da su izgubili i majku.

U blago obasjanoj kuhinji pastelnih boja, Ejdrijen je pogledala na sat. Na njenu molbu, Den je odveo Maksa i Grega u bioskop, da bi ona mogla da provede večer sa Amandom. Kao i Ejdrijen, i oba njena sina bila su zabrinuta za Amanдинu decu. Ne samo da su se dodatno trudili da aktivno

učestvuju u životu tih dečaka već su i gotovo svi njihovi nedavni razgovori s Ejdrijen počinjali i završavali s rečima: *Šta da radimo?*

Danas, kad joj je Den ponovo postavio to isto pitanje, Ejdrijen ga je utešila rečima da će razgovarati sa Aman-dom. Premda je Den bio sumnjičav – zar ne pokušavaju to sve vreme? – ona je znala da će večeras biti drugačije.

Ejdrijen nije imala mnogo iluzija o tome šta njena deca misle o njoj. Da, vole je i poštuju kao majku, ali znala je da je nikad neće *stvarno* poznavati. U očima svoje dece je dobra ali predvidljiva, mila i stabilna, srdačna duša iz jednog drugog doba, koja je naivno prošla kroz život netaknuta. Naravno, delimično je tako i izgledala – na nadlanicama su joj se počele videti vene, i više je bila četvrtaste građe nego oblika peščanog sata, a naočari joj s godinama postaju sve deblje – ali kad ih vidi kako zure u nju s izrazima lica koji treba da je oraspolože, ponekad mora da obuzda smeh.

Znala je da ta greška delimično potiče iz njihove želje da je vide u određenom svetlu, kao predstavu prihvatljivu za ženu njenih godina. Lakše je – a, iskreno, i udobnije – misliti da im je mama više mirna nego odvažna, više trudenica nego neko čija bi ih iskustva iznenadila. Pa saglasna s tom dobrom, predvidljivom, milom i stabilnom majkom kakva jeste, nije imala želje da menja njihovo mišljenje.

Znajući da Amanda samo što nije stigla, Ejdrijen je otišla do frižidera i izvadila bocu vina pino gri i stavila ga na sto. Kuća se ohladila od popodneva pa je podesila termostat na putu u spavaću sobu.

Soba koju je nekad delila s Džekom bila je sada njena, renovirana dvaput od razvoda. Ejdrijen je prišla krevetu s četiri stuba kakav je želela u mladosti. Gurnuta uza zid ispod kreveta, bila je mala kutija za pisma, i Ejdrijen ju je stavila na jastuk pored sebe.

Unutra su bile stvarčice koje je čuvala: pisamce koje je ostavio u *Inu*, njegova fotografija snimljena na klinici, i ono pismo koje je primila nekoliko nedelja pre Božića. Ispod svega toga nalazila su se dva uvezana svežnja, pisma koja su pisali jedno drugom, a između njih školjka koju su jednom našli na plaži.

Ejdrijen je odložila pisamce u stranu i izvukla koverat iz jednog svežnja, setivši se kako se osećala kad ga je prvi put pročitala, a onda je izvadila papir. Istanjio se i postao krhak, i mada je mastilo tokom godina izbledelo, njegove reči su i dalje bile jasne.

Draga Ejdrijen,

Nikad mi nije išlo od ruke pisanje pisama, pa se nadam da ćeš mi oprostiti ako ne budem u stanju da se izrazim jasno.

Stigao sam jutros na magarcu, verovala ili ne, i našao mesto gde ću provoditi dane neko vreme. Voleo bih da ti kažem da je bolje nego što sam zamišljao ali, pošteno govoreći, ne mogu. U klinici je nestašica svega – lekova, opreme i neophodnih postelja – ali razgovarao sam s direktorom i mislim da ću moći da rešim bar deo problema. Iako imaju agregat za snabdevanje strujom, nemaju telefona, pa neću moći da zovem dok ne odem u Esmeraldu. To je par dana

jahanja odavde, a sledeća isporuka zaliha je tek za nekoliko nedelja. Žao mi je zbog toga, ali mislim da smo oboje podozrevali kako bi moglo biti tako.

Još nisam video Marka. On je u udaljenoj klinici u planinama i neće se vratiti sve do kasno večeras. Javiću ti kako ide, ali ne očekujem mnogo odmah. Kao što si rekla, mislim da nam treba da provedemo neko vreme zajedno i upoznamo se, pa tek onda možemo rešavati probleme između sebe.

Ne mogu ni da izbrojim koliko sam pacijenata danas pregledao. Preko stotinu, mislim. Dugo nisam pregledao pacijente ovako i sa ovakvim problemima, ali bolničarka je bila od pomoći, čak i kad sam se izgleda izgubio. Mislim da je zahvalna što sam uopšte tu.

Mislim na tebe neprekidno od kada sam otišao i pitam se zašto mi se čini da ovo putovanje na kojem sam vodi kroz tebe. Znam da ono još nije završeno, i da je život vijugava staza, ali mogu se samo nadati da će nekako napraviti krug i odvesti me tamo gde mi je mesto.

Zato sad o tome mislim. Mesto mi je s tobom. Dok sam vozio, a onda opet, dok je avion bio u vazduhu, zamišljao sam kako ću, kad stignem u Kito, videti tebe u gomili sveta kako me čekaš. Znao sam da je to nemoguće, ali mi je malo olakšalo da te ostavim. Bilo je to gotovo kao da je deo tebe došao sa mnom.

Želim da verujem da je to istina. Ne, zapravo – znam da je istina. Pre nego što smo se upoznali, bio sam izgubljen da izgubljeniji nisam mogao biti,

ali ti si ipak videla nešto u meni, što me je ponovo usmerilo. Oboje znamo zašto sam otišao u Rodante, ali ne mogu da se otrgnem od pomisli da je na delu bila viša sila. Otišao sam tamo da zatvorim jedno poglavlje svog života, u nadi da će mi to pomoći ne bih li našao svoj put. Ali mislim da si ono što sam sve vreme tražio zapravo bila ti. I ti si sad sa mnom.

Oboje znamo da moram da budem ovde neko vreme. Nisam siguran kad ću se vratiti, i mada nije prošlo mnogo, shvatam da mi nedostaješ više nego što mi je ikada iko nedostajao. Deo mene žudi da sad uskočim u avion i dođem da te vidim, ali ako je ovo stvarno kao što mislim da jeste, siguran sam da ćemo uspeti. I vratiću se, obećavam. Za ono kratko vreme koliko smo proveli zajedno, imali smo nešto o čemu većina ljudi može samo da sanja, i brojim dane dok te ponovo ne vidim. Nikad ne zaboravi koliko te volim.

Pol

Kad je pročitala, Ejdrijen je spustila pismo u stranu i uzela školjku na koju su slučajno naišli jednog davnog nedeljnog popodneva. Čak i sad je mirisala na slanu vodu, na bezvremenost, na praiskonsku aromu samog života. Bila je srednje veličine, savršeno oblikovana, i bez pukotina, nešto što je teško naći u burnim vodama Auter Benksa posle oluje. Predznak, pomislila je tad, a sad se setila kako ju je podigla na uho i rekla da čuje zvuk okeana. Na to se Pol nasmejao i objasnio da to što čuje *jeste* zvuk okeana. Obavio je ruke oko nje i prošaputao: „Plima je, ili možda nisi primetila?“

Ejdrijen je prebivala po sitnicama, vadeći ono što joj treba za razgovor sa Amandom, sa željom da ima više vremena sa ostalim. Možda kasnije, pomislila je. Gurnula ih je u donju fioku, znajući kako nema potrebe da ih Amanda vidi. Uzevši kutiju, Ejdrijen je ustala s kreveta i zagladila suknju.

Uskoro će stići njena kći.

Dva

Ejdrijen je bila u kuhinji kad je čula kako se ulazna vrata otvaraju i zatvaraju; trenutak kasnije, Amanda je prolazila kroz dnevnu sobu.

„Mama?“

Ejdrijen je spustila kutiju na kuhinjski pult. „Ovde sam“, doviknula je.

Kad je gurnula leptir vrata i ušla u kuhinju, Amanda je zatekla svoju majku kako sedi za stolom, s neotvorenom bocom vina pred sobom.

„Šta se dešava?“, upitala je.

Ejdrijen se nasmešila, pomislivši kako je lepa njena kći. Svetlosmeđe kose i s očima boje lešnika iznad visokih jagodica, uvek je bila ljupka. Mada dva-tri centimetra niža od Ejdrijen, imala je držanje i kretala se kao plesačica, pa je izgledala viša. Bila je i tanana, takođe, malo previše mršava po Ejdrijeninom mišljenju, ali Ejdrijen je naučila da to ne komentariše.

„Htela sam da razgovaram s tobom“, kazala je Ejdrijen.

„O čemu?“

Umesto da odgovori, Ejdrijen ju je pozvala rukom za sto. „Mislim da treba da sedneš.“

Ćerka joj se pridružila za stolom. Izbliza, Amanda je izgledala iscrpljeno i Ejdrijen ju je uzela za ruku. Stisnula ju je, ne rekavši ništa, a onda je preko volje pustila kad se okrenula prema prozoru. Jedan dugi trenutak u kuhinji nije se čuo nikakav zvuk.

„Mama?“, konačno je upitala Amanda. „Jesi li dobro?“

Ejdrijen je sklopila oči i klimnula glavom. „Dobro sam. Samo se pitam odakle da počnem.“

Amanda se malo ukrutila. „Je li ponovo o meni? Jer ako jeste...“

Ejdrijen ju je presekla vrteći glavom. „Ne, ovo je o meni“, kazala je. „Ispričaću ti nešto što se dogodilo pre četrnaest godina.“

Amanda je naherila glavu u stranu i, u prisnom okruženju male kuhinje, Ejdrijen je započela priču.